

MINISTER CYFRYZACJI

Warszawa, 11 kwietnia 2022 r.

BPC.WIOCI.4513.1.5.2022

Szanowna Pani
Gabriela Morawska - Stanecka
Wicemarszałek Senatu RP

Dot. pisma z dnia 29 marca 2022 r. w sprawie oświadczenia złożonego przez Senatora RP Panią Alicję Chybicką podczas 39 posiedzenia Senatu RP w dniu 24 marca 2022 r. (BPS/043-39-1596/22)

Szanowna Pani Marszałek,

poniżej przedstawiam stanowisko dotyczące poruszanych przez Panią Senator kwestii.

Częstotliwości radiowe, zostały szeroko zbadane pod kątem wpływu na zdrowie. Na przestrzeni ostatnich ponad 50 lat przeprowadzono badania naukowe w zakresie możliwych skutków zdrowotnych oddziaływania sygnałów radiowych wykorzystywanych w telefonach komórkowych, stacjach bazowych i innych usługach bezprzewodowych, w tym częstotliwości planowanych pod sieć 5G (także fale milimetrowe). Dane z tych badań zostały przeanalizowane przez wielu ekspertów. Wążąc dorobek naukowy, nie ma jednoznacznych dowodów pozwalających na definitywne stwierdzenie, że ekspozycja na pole elektromagnetyczne poniżej wytycznych określonych przez Międzynarodową Komisję ds. Ochrony przed Promieniowaniem niejonizującym (ICNIRP) niesie ze sobą zagrożenie dla zdrowia dorosłych, jak i dzieci. Powyższe zagadnienia badań zostały szeroko udokumentowane i można się z nimi zapoznać za pośrednictwem strony internetowej Portalu EMF (www.emf-portal.org). Na portalu tym zamieszczono otwartą i szeroką bazę danych - ponad 25 000 opublikowanych artykułów naukowych dotyczących biologicznych i zdrowotnych efektów oddziaływania pól elektromagnetycznych oraz wyniki 2500 badań dotyczących komunikacji mobilnej, z czego ponad 350 to badania medyczne dotyczące częstotliwości fal milimetrowych spektrum widma radiowego.

Warto przypomnieć, że eliminacja sieci 5G i Wi-Fi z miasta to elementy przyjętej we wrześniu 2020 roku petycji w Kraśniku. Radni tego miasta usłyszeli od osoby uzasadniającej petycję wiele nieprawdziwych sformułowań. Wiele z nich było manipulacją i fakenewsami – m.in. informacja, że Francja wprowadziła zakaz używania Wi-Fi na terenie szkoły. Prawdą jest, że francuski parlament przegłosował przepisy, zgodnie, z którymi od września 2018 r. w szkołach w

tym kraju obowiązuje całkowity zakaz używania przez uczniów smartfonów, tabletów i smartwatchy. Ograniczenia dotyczą młodzieży do 15. roku życia, ale nie mają związku z promieniowaniem elektromagnetycznym i próbą jego ograniczenia, a walką z tzw. uzależnieniem cyfrowym. Autorzy tego rozwiązania argumentowali, że smartfony czy tablety rozpraszały dzieci i nie pozwalają im skoncentrować się na ważniejszych sprawach, np. na budowaniu prawdziwych relacji z rówieśnikami. W Polsce wiele szkół już dawno wdrożyło takie rozwiązania.

Wraz z końcem 2019 r. dopuszczalna wartość pola elektromagnetycznego w środowisku, tj. 7 V/m, uległa zmianie. Obecnie obowiązuje rozporządzenie Ministra Zdrowia z 17 grudnia 2019 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, zwane dalej „rozporządzeniem MZ”, zgodnie z którym wartość dopuszczalna przyjęta już w niemal całej Europie to 61 V/m dla częstotliwości z zakresu 2-300 GHz zgodnie z zalecaniami ICNIRP oraz Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). Pole elektromagnetyczne występujące w środowisku, którego wartość nie przekracza wskazanych w zaleceniu Rady 1999/519/WE z dnia 12 lipca 1999 r. w sprawie ograniczenia narażenia ludności na pola elektromagnetyczne (od 0 Hz do 300 GHz), zwane dalej „zaleceniem 1999/519/WE” poziomów odniesienia, jest uznawane za bezpieczne.

Dla przykładu w Szwecji, gdzie stosuje się wartości graniczne zgodnie z zaleceniem 1999/519/WE, ICNIRP oraz WHO, Rada Naukowa ds. Pól Elektromagnetycznych Szwedzkiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Radiacyjnego na bieżąco monitoruje najnowsze badania nad potencjalnymi zagrożeniami dla zdrowia, korelując je z ekspozycją na pola elektromagnetyczne, i co roku przedkłada Urzędowi sprawozdanie z przeglądu tych badań. Jak do tej pory badania naukowe opublikowane nie ukazują nowego związku przyczynowego pomiędzy narażeniem na pole elektromagnetyczne a zagrożeniami dla zdrowia. Pomimo pojawienia się badań naukowych dotyczących PEM o częstotliwościach radiowych i zdrowia, jedyne ustalone niekorzystne skutki zdrowotne związane z ekspozycjami na pola elektromagnetyczne w zakresie częstotliwości od 3 kHz do 300 GHz dotyczą wystąpienia efektu polegającego na nagrzewaniu się tkanek i stymulacji nerwów. Obecnie nie ma naukowych podstaw do występowania ostrych, przewlekłych lub skumulowanych niekorzystnych zagrożeń dla zdrowia wynikających z ekspozycji w polu elektromagnetycznym o częstotliwościach radiowych na poziomach poniżej dopuszczalnych, określonych w załączniku do rozporządzenia MZ. Hipotezy dotyczące innych domniemyanych niekorzystnych skutków zdrowotnych występujących na poziomach poniżej ustalonych w rozporządzeniu MZ granic narażenia są pozbawione dowodów na przyczynowość, wiarygodność biologiczną i odtwarzalność – nie stanowią zatem wiarygodnej podstawy do sformułowania naukowych zaleceń dotyczących ograniczenia narażenia ludzi na PEM.

Warto również podkreślić, że to nie stacje bazowe, a terminale komórkowe, zwłaszcza trzymany w okolicy głowy telefon, są dziś jednym z głównych źródeł ekspozycji człowieka na pole elektromagnetyczne z radiowego zakresu częstotliwości, nie wspominając już o szeregu innych

urządzeń codziennego użytku emitujących pola elektromagnetyczne. Harmonizacja dopuszczalnego poziomu pola elektromagnetycznego wskazanego w rozporządzeniu MZ umożliwia bardziej efektywne wykorzystanie mocy stacji bazowych, które zlokalizowane są w znacznie większej odległości od człowieka. W praktyce oznacza to, że moc nadawana z urządzenia końcowego (np. telefonu trzymanego przy głowie) niezbędna do połączenia się z najbliższą stacją bazową zmniejszyła się, a wraz z nią zmniejszyło się emitowane przez telefon pole elektromagnetyczne. Dzieje się tak za sprawą poprawy zasięgu sieci komórkowych.

Należy również wskazać, że Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, wypełniając zadania w zakresie planowania polityki państwa dotyczącej rozwoju społeczeństwa informacyjnego, realizuje m.in. działania mające na celu coroczne opracowywanie raportów z badań i analiz poziomów pola elektromagnetycznego (PEM) w środowisku. Począwszy od roku 2016 prowadzone są kampanie pomiarowe obejmujące badania poziomów pola elektromagnetycznego w otoczeniu stacji bazowych telefonii komórkowej, głównie w miastach wojewódzkich na terenie całego kraju. W roku 2017 kampanie te zostały rozszerzone o pomiary w otoczeniu punktów dostępu radiowego sieci RLAN, w budynkach publicznych szkół i placówek oświatowych. Dodatkowo, w roku 2019 uruchomiony został pilotażowy system stacjonarnego monitoringu szerokopasmowego, a w roku 2020 pilotażowy system stacjonarnego monitoringu umożliwiający pomiary selektywne. W latach 2020 i 2021, oba systemy monitoringu stacjonarnego PEM wykorzystane zostały do prowadzenia ciągłych, kilkudniowych pomiarów natężenia pola elektromagnetycznego w kilkudziesięciu lokalizacjach wskazanych przez przedstawicieli urzędów miast na terenie kraju, także na terenie szkół.

Raporty z tych badań oraz inne informacje dotyczące przedmiotowej problematyki, są sukcesywnie udostępniane na stronach gov.pl.

Wyniki pomiarów prowadzonych w ramach kampanii pomiarowych zasilają także uruchomiony w 2021 roku *System Informacyjny o Instalacjach wytwarzających Promieniowanie ElektroMagnetyczne* (SI2PEM). Jest to system zapewniający obywatelom darmowy i powszechny dostęp do kompleksowych informacji dotyczących PEM, w tym do prezentowanych na stronie internetowej <https://si2pem.gov.pl/>, w postaci map cyfrowych i tabel, informacji o poziomach PEM pochodzących z wielu wiarygodnych źródeł, pozwalając również na sprawną weryfikację do trzymanych dopuszczalnych poziomów PEM w środowisku. O tym systemie wspominałem podczas posiedzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Cyberbezpieczeństwa Dzieci, które odbyło się w lutym br., i w którym Pani Senator również uczestniczyła.

Także w bieżącym roku przewidywana jest kontynuacja badań, zarówno w otoczeniu stacji bazowych, jak i w otoczeniu punktów dostępowych sieci RLAN, w kolejnych 32 placówkach oświatowych na terenie kraju. Planowane jest także kontynuowanie badań z wykorzystaniem stacjonarnego monitoringu PEM szerokopasmowego i selektywnego.

Za przygotowanie i przeprowadzenie pomiarów PEM na zlecenie KPRM odpowiada Instytut Łączności – Państwowy Instytut Badawczy.

W związku z powyższym, nie widzę konieczności wprowadzenia powszechnego zakazu posiadania i korzystania z Wi-Fi w żłobkach, przedszkolach i szkołach. Obecnie nie ma rzetelnych badań naukowych potwierdzających negatywny wpływ promienia elektromagnetycznego emitowanego z urządzeń telefonii komórkowej na zdrowie dzieci i młodzieży.

Mam nadzieję, że powyższe informacje okażą się dla Państwa pomocne.

Z poważaniem,

z up. Janusz Cieszyński

Sekretarz Stanu

w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów - Departament Spraw Parlamentarnych